

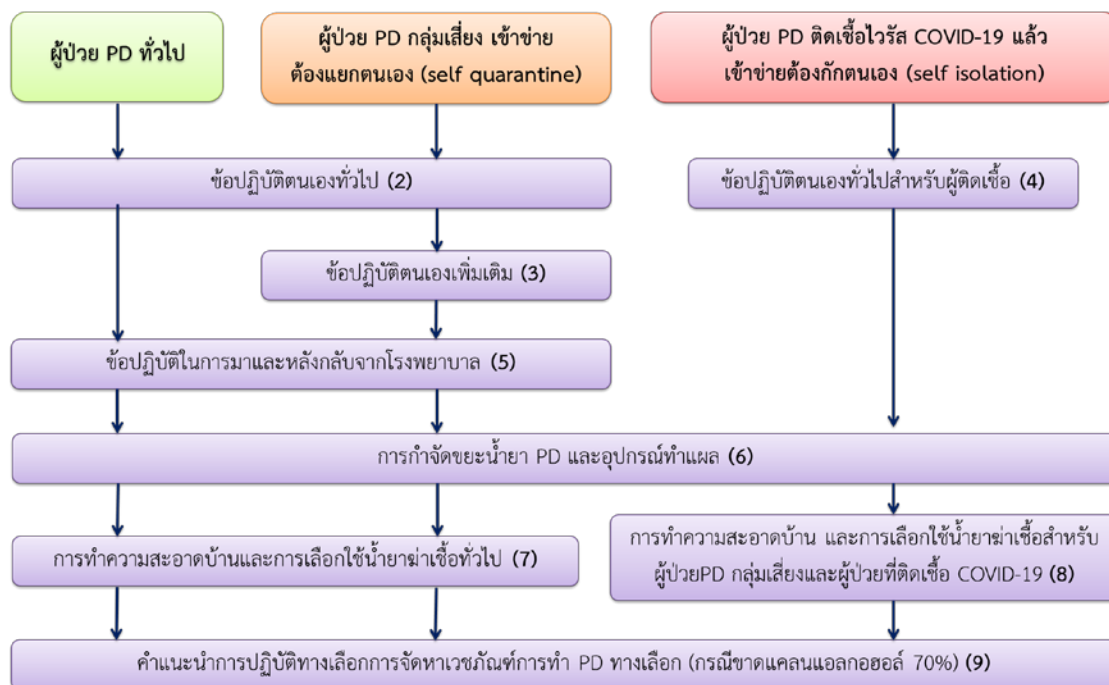
คำแนะนำในการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องและผู้ดูแล กรณีการระบาดของโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถแพร่จากคนสู่คนได้ สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง (PD) มีความเสี่ยงที่จะเกิดอาการรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัส COVID-19 ดังนั้นเพื่อป้องกันตัวท่านจากการติดเชื้อ COVID-19 จึงต้องลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยลดการมารพ. ที่ไม่จำเป็น ยกเว้นมีภาวะแทรกซ้อน เช่น การติดเชื้อในช่องท้อง (peritonitis) อาจทำการปรึกษาโดยระบบทางไกล (Telehealth) และปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด ตามคำแนะนำแยกตามประเภทผู้ป่วย (รูปที่ 1)

1. นิยามผู้ป่วย

- ก. **ผู้ป่วยทั่วไป** หมายถึงผู้ป่วย PD ที่ไม่เข้าเกณฑ์ “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” และไม่ได้ติดเชื้อไวรัส COVID-19
- ข. **ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง** หมายถึงผู้ป่วย PD ที่เข้าเกณฑ์เสี่ยงต้องสอบสวนโรคของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือมีสมาชิกในบ้านหรือมีผู้ดูแล (caregiver) ติดเชื้อ COVID-19 จำเป็นต้องทำการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (self-quarantine) และเข้ารับการตรวจยืนยันการติดเชื้อไวรัส COVID-19
- ค. **ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส COVID-19** หมายถึงผู้ป่วยที่มีหรือไม่มีอาการการติดเชื้อ แต่ตรวจพบเชื้อ COVID-19 อาจเป็นผู้ป่วยที่แพทย์อนุญาตให้ระงับสังเกตอาการที่บ้าน หรือออกมาพักฟื้นที่บ้านหลังได้รับการรักษาตัวช่วงแรกที่โรงพยาบาล จำเป็นต้องกักบริเวณตนเองออกจากผู้อื่น (self-isolation)
- ง. **“บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” ต้องสอบสวนโรค** เมื่อมีประวัติไข้หรือวัดอุณหภูมิร่างกายได้ตั้งแต่ 37.2 °C (วัดที่รักแร้) หรือ 37.5 °C (วัดใต้ลิ้น) ขึ้นไป ร่วมกับอาการของระบบทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง (ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก) และมีประวัติในช่วง 14 วัน ก่อนวันเริ่มมีอาการตามเกณฑ์สอบสวนโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข* (อาจมีการเปลี่ยนแปลง กรุณาติดตามข้อมูลที่ทันสมัยได้จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ท่านสามารถทำการประเมินความเสี่ยงของตนเองด้วยแบบคัดกรอง ที่ <https://cmsdm.net/Self-Screening/>) คือ
  - ง1) มีการเดินทางไปหรือมาจากประเทศ หรือ อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการรายงานการระบาดต่อเนื่องของ COVID-19
  - ง2) เป็นผู้ประกอบอาชีพที่สัมผัสใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวที่มาจากพื้นที่ที่มีการรายงานการระบาดต่อเนื่องของ COVID-19
  - ง3) มีประวัติใกล้ชิดหรือสัมผัสเสี่ยงสูง กับผู้ป่วยยืนยัน COVID-19 ตามแนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค
  - ง4) เป็นบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สัมผัสกับผู้ป่วยยืนยัน หรือสารคัดหลั่งจากระบบทางเดินหายใจของผู้ป่วยสงสัย หรือยืนยัน COVID-19 โดยไม่ได้ใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่เหมาะสม
  - ง5) มีประวัติไปในสถานที่ที่ประชาชนหนาแน่นที่พบผู้ป่วยยืนยันในช่วงเวลาเดียวกันตามที่คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดประกาศ
  - ง6) มีสมาชิกในบ้านหรือมีผู้ดูแล (caregiver) ติดเชื้อ COVID-19

รูปที่ 1: แสดงแผนผังการปฏิบัติตัวของผู้ป่วย PD ตามความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัส COVID-19

2. ข้อปฏิบัติตนทั่วไปสำหรับผู้ป่วย PD และผู้ดูแล เพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ COVID-19

- ก. หมั่นล้างมือ 6 ขั้นตอน ตามที่ได้เรียนมา ห้ามลัดหรือข้ามขั้นตอน โดยล้างด้วยน้ำและสบู่ หรือน้ำยาฆ่าเชื้อที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ 70% ขึ้นไป
  - ก1) กรณีที่ไม่มีสิ่งสกปรกติดอยู่ สามารถใช้น้ำยาแอลกอฮอล์ 70% ล้างมือได้
  - ก2) กรณีที่มีคราบสกปรกติดอยู่ ให้ล้างด้วยน้ำและสบู่ อย่างน้อย 20 วินาที (กรณีนี้ใช้แอลกอฮอล์ไม่ได้ผล)
- ข. อย่าสัมผัสบริเวณใบหน้า ตา จมูก ปาก (หากยังไม่ได้ล้างมือ) เนื่องจากเชื้อที่ติดมาที่มือจะเข้าสู่ร่างกายโดยตรง
- ค. สวมหน้ากากอนามัยเสมอ โดยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้าน มาโรงพยาบาล หรือมีผู้อื่นเข้ามาในห้องส่วนตัว หรือออกไปในพื้นที่รวมของบ้านที่มีผู้อื่นใช้ร่วม
- ง. ควรสังเกตอาการตัวเอง ตัวผู้ดูแล และสมาชิกภายในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาวัตถุอนุมูลรังสีร่างกายวันละครั้ง (ถ้าทำได้) ออกกำลังกาย นอนพักผ่อนให้เพียงพอ งดทานน้ำเย็น และพยายามรักษาร่างกายให้อบอุ่น
- จ. เว้นระยะห่างจากบุคคลอื่น อย่างน้อย 1 เมตร หรือประมาณหนึ่งช่วงแขน หลีกเลี่ยงการสนทนาประจันหน้า (face-to-face) งดพบปะ เยี่ยมเยียน และเข้าใกล้คนที่มีอาการป่วย หรือบุคคลเกณฑ์เสี่ยงต้องสอบสวนโรค โดยเด็ดขาด แต่ห่างเสียงไม่ได้ ต้องเว้นระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตร
- ฉ. จำกัดสมาชิกในบ้านที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาผู้ป่วย PD เช่น กำหนดผู้ป่วย 1 คน/ญาติ 1 คน
- ช. ไม่ใช้สิ่งของหรืออุปกรณ์เครื่องใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น จาน ชาม ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- ซ. ผู้ป่วย ผู้ดูแล และผู้ที่อยู่ในชายคาบ้านเดียวกัน ควรอยู่แต่ในบ้าน งดการเดินทางออกนอกบ้านโดยไม่จำเป็น หลีกเลี่ยงการไปในที่สาธารณะ แหล่งชุมชนที่มีคนมารวมกลุ่มกัน อากาศไม่ถ่ายเท หรือที่มีมีการใช้สิ่งของร่วมกัน เช่น การประกอบพิธีทางศาสนา การประชุม สัมมนา การเดินทางต่างประเทศ หรือจัดกิจกรรมต่างๆ

- ด. ผู้ป่วย ผู้ดูแล และญาติ (รวมถึงญาติที่รับ-ส่งผู้ป่วยและญาติที่ซักล้างทำความสะอาด) ควรรับการฝึกอบรม ให้สามารถใช้อุปกรณ์ป้องกันตัวได้อย่างถูกต้อง เช่น การใส่ การถอดหน้ากากอนามัย และการทำลายทิ้ง
- ญ. ควรจัดทำตัวเลขจำนวน เวชภัณฑ์ต่าง ๆ ที่แต่ละครอบครัวมี เพื่อการประเมินศักยภาพของแต่ละครอบครัว และควรจัดลำดับว่าใครควรใช้บ้าง ควรมีอุปกรณ์ในการทำแผล เปลี่ยนถ่ายน้ำยา น้ำยา และยาที่ใช้ประจำ เพียงพออย่างน้อย 1 เดือน เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉิน งดกระบวนการจัดส่งในประเทศ หรือภายในจังหวัด
- ฎ. ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ COVID-19 และคำแนะนำเพิ่มเติมจากรัฐบาลและแพทย์-พยาบาลผู้ดูแล
- ฏ. หากมีอาการผิดปกติ เช่น ไอ จาม มีไข้ ปวดกล้ามเนื้อปวดตัว หายใจเหนื่อยหอบ **เข้าเกณฑ์เสี่ยงต้องสอบสวนโรค** ให้ปฏิบัติตาม “ข้อ 3” แต่หากมีภาวะแทรกซ้อนเช่น peritonitis (น้ำยาขุ่น ไข้ ปวดท้อง) น้ำยาไม่ไหล เข้าหรือออก น้ำท่วมปอด ให้รีบโทรประสานงานกับพยาบาล PD ก่อนเดินทางมาโรงพยาบาลและปฏิบัติตาม “ข้อ 5”

3. ข้อปฏิบัติตนเมื่อเป็นผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง

- ก. ให้ปฏิบัติตาม “ข้อ 2” อย่างเคร่งครัด
- ข. แยกตนเองออกจาก “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” หรือผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 ที่อาศัยภายในบ้านเดียวกันอย่างเด็ดขาด อย่างน้อย 2 สัปดาห์ (14 วัน) แม้ว่าบุคคลนั้นยังไม่มีอาการแต่อาจมีเชื้อและสามารถแพร่เชื้อได้ โดยแยกบริเวณที่อยู่อาศัย แยกห้อง หลีกเลี้ยงการอยู่ใกล้ชิด ไม่ไปเข้าเยี่ยม แยกห้องน้ำ ของใช้ ไม่รับประทานอาหารร่วมกัน รวมทั้งรายงานแพทย์และพยาบาล PD ว่ามีสมาชิกในบ้านเป็นบุคคลเกณฑ์เสี่ยงหรือผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19
- ค. ในกรณีที่ผู้ดูแลเป็น “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” หรือผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 ซึ่งอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนผู้ดูแล ให้รับแจ้งแพทย์และพยาบาลผู้ดูแลทันที เพื่อร่วมวางแผนการปรับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม
- ง. เพิ่มการทำความสะอาดบริเวณที่พักอาศัยบ่อยขึ้น โดยเฉพาะในตำแหน่งที่มีการสัมผัสบ่อยๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู สวิตช์ไฟ พื้นโต๊ะ มือจับต่างๆ โทรศัพท์ คีย์บอร์ด โถส้วม ก๊อกน้ำ อ่างน้ำ ผ้าปูเตียง ผ้าขนหนู เป็นต้น
- จ. ให้ทำการแจ้งแพทย์ หรือ พยาบาลผู้ดูแลให้รับทราบทางโทรศัพท์เพื่อฟังคำแนะนำก่อนเดินทางไปโรงพยาบาลเสมอ ควรรายงานอย่างซื่อตรง และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด เพื่อให้แพทย์และพยาบาลสามารถให้คำแนะนำท่านได้อย่างถูกต้อง
- ฉ. ห้ามเดินทางมาโรงพยาบาลโดยที่ยังไม่ได้แจ้งให้แพทย์ หรือพยาบาลทราบ ยกเว้นเป็นเหตุฉุกเฉิน เนื่องจากโรงพยาบาลได้จัดเตรียมสถานที่เฉพาะสำหรับการตรวจเชื้อ COVID-19 และอาจต้องมีการเตรียมการเพิ่มเติม
- ช. กรณีที่แพทย์หรือพยาบาลแนะนำให้มาโรงพยาบาล กรุณาสวมหน้ากากอนามัยเสมอ (กรณีที่ไม่สามารถจัดหาได้จริง ๆ สามารถใส่หน้ากากผ้าได้) และปฏิบัติตาม “ข้อ 5”
- ซ. ไม่แนะนำให้หยุดทำหรือลดการทำ PD ยกเว้นได้รับคำแนะนำโดยแพทย์โรคไต
- ด. หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถโทรสอบถามได้ที่โรงพยาบาลที่ท่านไปรับการรักษา หรือสายด่วนกรมควบคุมโรค โทร 1422

4. ข้อปฏิบัติตนเมื่อเป็นผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส COVID-19

- 4.1 ลักษณะของบ้านพักอาศัยที่เหมาะสม บ้านหรือที่พักอาศัยของผู้ติดเชื้อไวรัส COVID-19 ในช่วงที่ต้องกักตนเอง ควรมีลักษณะดังนี้ (มีฉะนั้น อาจต้องหาสถานที่อื่นที่เหมาะสม)

- ก. มีผู้จัดหาอาหารและของใช้จำเป็นให้ได้ ไม่ต้องออกไปจัดหานอกบ้านด้วยตนเอง
- ข. อยู่อาศัยตามลำพังหรือร่วมกับผู้อื่นโดยมีห้องส่วนตัว
- ค. ผู้ที่อยู่อาศัยร่วมบ้านสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำเรื่องสุขอนามัยและการแยกจากผู้ป่วยได้
- ง. สามารถติดต่อกับโรงพยาบาลและเดินทางมาโรงพยาบาลได้สะดวก

4.2 การปฏิบัติตนเองในระหว่างกักตนเอง

- ก. ไม่ให้บุคคลอื่นมาเยี่ยมในห้องระหว่างกักตัว ยกเว้นผู้ดูแลที่ผ่านการฝึกฝนป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัส COVID-19
- ข. อยู่ในห้องส่วนตัวตลอดเวลา **หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลอื่นในที่พักอาศัย** โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เด็กเล็ก ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ ขณะที่อยู่ในห้องส่วนตัวควรสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา หากยังมีอาการไอจามเป็นระยะๆ **หยุดไปในที่สาธารณะจนกว่าจะครบกำหนดการแยกตัว 14 วัน**หลังจากเริ่มป่วยหรือมีอาการของการติดเชื้อไวรัส COVID-19
- ค. หมั่นถูมือด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือล้างมือด้วยสบู่และน้ำ (หากมีเอเปอะเปื้อน) เป็นประจำ โดยเฉพาะ 1) ภายหลังสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ชะม่อ ไอ จาม หรือหลังจากถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระ 2) ก่อนสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้อื่นในบ้านใช้ร่วมกัน เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได มือจับ ตู้เย็น เป็นต้น
- ง. หากจำเป็นต้องเข้าใกล้ผู้อื่นต้องสวมหน้ากากอนามัยและอยู่ห่างอย่างน้อย 1 เมตร หรือประมาณหนึ่งช่วงแขน หากไอจามไม่ควรเข้าใกล้ผู้อื่นหรืออยู่ห่างอย่างน้อย 2 เมตร
- จ. หากไอจามขณะที่สวมหน้ากากอนามัยไม่ต้องเอามือมาปิดปาก เนื่องจากมืออาจเปอะเปื้อน หากไอจามขณะที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัยให้ใช้แขนหรือศอกปิดปากจมูก
- ฉ. นอนพักผ่อนมากๆ ในห้องที่อากาศไม่เย็นเกินไป และมีอากาศถ่ายเทสะดวก งดดื่มน้ำเย็นจัด
- ช. **ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมแยกจากผู้อื่น** หากจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน ให้ใช้เป็นคนสุดท้าย ให้ปิดฝาชักโครกก่อนกดน้ำทำความสะอาดโถส้วมสุขภัณฑ์หรือพื้นที่ที่อาจเปื้อนเสมหะ น้ำมูก อุจจาระ ปัสสาวะหรือสารคัดหลั่งด้วยผลิตภัณฑ์ฟอกขาว ความเข้มข้น 0.5% (ตารางที่ 1)
- ซ. แยกสิ่งของส่วนตัว ไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น จาน ชาม ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- ฌ. ไม่ร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น ถ้ารับประทานอาหารจากนอกบ้านหรือเตรียมอาหารในบ้านบริเวณที่มีผู้อื่นอยู่ ควรให้ผู้อื่นจัดหามาให้ แล้วแยกรับประทานคนเดียว
- ญ. หากมีอาการป่วยเกิดขึ้นใหม่หรืออาการเดิมมากขึ้น เช่น ไข้สูง ไอมาก เหนื่อย แน่นหน้าอก หอบ หายใจไม่สะดวก เบื่ออาหาร ให้รีบโทรศัพท์ติดต่อเพื่อมาโรงพยาบาลทันที เพราะโรคนี้อาจมีอาการรุนแรงมากขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของความเจ็บป่วยได้ หรือมีภาวะแทรกซ้อนจากการทำ PD เช่น peritonitis (น้ำยาชุน ใช้ ปวดท้อง) น้ำยาไม่ไหล เข้าหรือออก น้ำท่วมปอด ให้รีบโทรประสานงานกับพยาบาล PD ก่อนเดินทางมาโรงพยาบาล การเดินทางมาโรงพยาบาล ไม่ใช้รถสาธารณะ ให้ใช้รถยนต์ส่วนตัวและให้เปิดหน้าต่างรถยนต์ไว้เสมอหรือขอรถพยาบาลมารับระหว่างโทรติดต่อโรงพยาบาล
- ฎ. หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถโทรสอบถามได้ที่โรงพยาบาลที่ท่านไปรับการรักษา หรือสายด่วนกรมควบคุมโรค โทร 1422

5. การปฏิบัติตนเมื่อมาเข้ารับบริการในโรงพยาบาลและหลังมาเข้ารับบริการในโรงพยาบาล

- ก. ควรสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งขณะเดินทางและตลอดเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาล

- ข. เลี่ยงที่มีคนแออัดและการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ
- ค. เว้นระยะห่างจากผู้ป่วยรายอื่น 2 เมตรเพื่อความปลอดภัย ทั้งในจุดที่ นั่งรอตรวจ รอเจาะเลือด และรอรับยา
- ง. ถ้าเข้าข่ายเป็น “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” ให้แจ้งแพทย์หรือพยาบาล PD ก่อนเข้าศูนย์ PD เพื่อรับการคัดกรองที่เหมาะสม
- จ. หลังรับบริการเสร็จให้รีบกลับที่พักทันที
- ฉ. เมื่อกลับถึงบ้าน ให้รีบทำความสะอาดร่างกายและสระผมให้สะอาด แต่ระมัดระวังไม่ให้แผลช่องทางออกสายเปียกน้ำ
- ช. ควรแยกอยู่ที่บ้าน (self-isolation) เพื่อลดการรับ/แพร่เชื้อต่อ
- ซ. สังเกตอาการตาม “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” หากมีอาการดังกล่าวให้ทำการแจ้งแพทย์หรือพยาบาล PD ให้รับทราบทางโทรศัพท์เพื่อฟังคำแนะนำก่อนเดินทางไปโรงพยาบาลและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด

6. การกำจัดน้ำยา PD และอุปกรณ์ทำแผล

การกำจัดน้ำยา PD และอุปกรณ์ทำแผลสำหรับผู้ป่วย PD ทั่วไปให้ปฏิบัติตามที่ได้เรียนมาอย่างเคร่งครัด สำหรับการปฏิบัติในผู้ป่วยที่ติดเชื้อ COVID-19 หรือ “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” ให้ใช้แนวทางการกำจัดน้ำยา PD ในผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ดังนี้

- ก. ผู้ดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อ COVID-19 หรือ “บุคคลเกณฑ์เสี่ยง” ควรสวมหน้ากากอนามัย (แนะนำให้เลือกใช้หน้ากากเกรด N95) และถุงมืออย่างทุกครั้งที่ทำการกำจัดน้ำยา PD
- ข. แนะนำให้เทน้ำยา PD ที่ถ่ายออกมาแล้วทิ้งลงในชักโครก ในขณะที่ปล่อยน้ำยา พยายามอย่ายกสูง เพื่อป้องกันการกระเซ็นของน้ำยา PD เพลิดเพลินฟอกขาว ความเข้มข้น 0.5% (ตารางที่ 1) ลงในชักโครกโดยปล่อยทิ้งไว้ 30 นาที จึงกดทิ้งได้ ก่อนกดน้ำยาที่ควรปิดฝาชักโครกเพื่อลดการกระเซ็นของน้ำยา PD ในชักโครก
- ค. ถุงล้างไตที่กำจัดน้ำยาแล้ว แนะนำให้ตัดปากถุง นำถุงมาทำความสะอาดด้วย ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว ความเข้มข้น 0.5% (ตารางที่ 1) แช่ทิ้งไว้ประมาณ 30 นาที แล้วทิ้งน้ำที่ผ่านการแช่ถุงน้ำยาในชักโครก
- ง. นำถุงที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว ใส่ถุงแดง สำหรับขยะติดเชื้อ ปิดปากถุงให้มิดชิดและเก็บไว้ 72 ชั่วโมง จากนั้นจึงรวบรวมส่งโรงพยาบาลใกล้บ้าน และทางโรงพยาบาลนำไปกำจัดเป็นขยะมูลฝอยติดเชื้อต่อไป
- จ. อุปกรณ์ทำแผล เช่น สำลี ผ้าก๊อซ และสิ่งสัมผัสกับน้ำยา PD ของผู้ป่วยควรใส่ถุงแดง และกำจัดเป็นขยะมูลฝอยติดเชื้อต่อไป ของใช้ อื่น ๆ เช่น โตะ กรรไกร ที่สัมผัสกับน้ำยา PD ของผู้ป่วยควรเช็ดทำความสะอาดผลิตภัณฑ์ฟอกขาว ความเข้มข้น 0.5% (ตารางที่ 1) โดยไม่ต้องเช็ดน้ำตาม เป็นต้น

7. การทำความสะอาดบ้านและการเลือกใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทั่วไป

- ก. ห้องที่ผู้ป่วยใช้ทำ PD ควรใช้ hydrogen peroxide ในการทำความสะอาดพื้นผิวห้อง
- ข. ถ้าเห็นสิ่งเปราะเปื้อนชัดเจนควรล้างด้วยน้ำและสบู่หรือผงซักฟอกจนสะอาด ทำความสะอาดซ้ำด้วย alcohol-based hand rub (70% isopropyl alcohol) หรือสารที่เป็น potent oxidizer ตามเหมาะสม (ตารางที่ 1) การฆ่าเชื้อจะได้ผลดีควรมีระยะเวลาสัมผัสช่วงระหว่าง 30 วินาทีไปจนถึง 10 นาทีขึ้นไปจนกระทั่งสารที่ใช้
- ค. ควรปิดกั้นบริเวณพื้นที่ที่จะทำความสะอาด ผู้ที่ทำความสะอาดควรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่เหมาะสม
- ง. เลือกใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดที่มีด้ามจับ ทำความสะอาดพื้นผิวโดยการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ ไม่ควรฉีดพ่นด้วยเครื่องฉีดแรงดันเพราะจะทำให้เชื้อโรคฟุ้งกระจาย
- จ. เปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศระบายได้ดี

- ฉ. หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่พักอาศัย โดยเฉพาะในตำแหน่งที่มีการสัมผัสบ่อยๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู สวิตช์ไฟ พื้นโต๊ะ มือจับต่างๆ โทรศัพท์ คีย์บอร์ด โถส้วม ก๊อกน้ำ อ่างน้ำ เป็นต้น
- ช. ผ้าที่ใช้แล้วควรซักที่น้ำอุณหภูมิ 70°C เป็นเวลาอย่างน้อย 25 นาที
- ซ. ฆ่าเชื้ออุปกรณ์ทำความสะอาดที่ต้องนำกลับมาใช้ใหม่
- ณ. กำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. การทำความสะอาดบ้านและการเลือกใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทั่วไปสำหรับผู้ป่วย PD กลุ่มเสี่ยงและผู้ป่วยที่ติดเชื้อ COVID-19

8.1 สารทำความสะอาดและน้ำยาฆ่าเชื้อ เชื้อไวรัสสามารถอยู่บนพื้นผิวของวัตถุต่าง ๆ เป็นเวลา 1-3 วัน จึงต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อพื้นผิวที่อาจสัมผัสปนเปื้อนเชื้อไวรัส COVID-19 เลือกใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อ ดังนี้

- ก. ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว (ความเข้มข้น 0.05%) แนะนำให้ใช้กับพื้นผิวทั่วไป
- ข. ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว (ความเข้มข้น 0.5%) แนะนำให้ใช้กับพื้นผิวสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ สารคัดหลั่งของผู้ป่วย เช่น ห้องสุขา โถส้วม
- ค. แอลกอฮอล์ (70%) แนะนำให้ใช้กับพื้นผิวที่เป็นโลหะ
- ง. น้ำร้อนอุณหภูมิ 70°C และผงซักฟอกในครัวเรือน แนะนำให้ใช้กับวัสดุผ้า ที่อาจปนเปื้อนเชื้อไวรัส เช่น เสื้อผ้า ผ้าปูที่นอน ผ้าปูที่นอน

8.2 แนวทางในการทำความสะอาด

- ก. ควรปิดกั้นบริเวณพื้นที่หรือพื้นผิว ที่ปนเปื้อนเชื้อก่อนดำเนินการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องสัมผัสกับเชื้อ
- ข. ควรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) ที่เหมาะสม ขณะทำความสะอาดพื้นที่หรือพื้นผิวที่ปนเปื้อนเชื้อ ระหว่างทำความสะอาด หากถุงมือชำรุดเสียหายมีรอยร้าว ให้ถอดถุงมือออก และสวมถุงมือคู่มือทันที ควรกำจัดและทิ้ง PPE แบบใช้แล้วทิ้งหลังจากทำความสะอาดเสร็จสิ้น ในกรณีที่ใช้แว่นตา Goggles ควรทำการฆ่าเชื้อหลังการใช้แต่ละครั้ง และควรล้างมือด้วยสบู่และน้ำทันทีหลังจากถอด PPE
- ค. เลือกใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดที่มีด้ามจับ เพื่อสัมผัสโดยตรงกับพื้นผิวให้น้อยที่สุด
- ง. เปิดประตู หน้าต่าง เพื่อการระบายอากาศ เมื่อใช้น้ำยาฆ่าเชื้อหรือผลิตภัณฑ์ฟอกขาว
- จ. ทำความสะอาดพื้นด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือผลิตภัณฑ์ฟอกขาวที่เตรียมไว้
- ฉ. เช็ดทำความสะอาด บริเวณที่มีการสัมผัสบ่อยๆ (เช่น ปุ่มกด ราวจับ ลูกบิดประตู ที่วางแขน พนักพิงที่นั่ง โต๊ะ รีโมท คีย์บอร์ด สวิตช์ไฟ เป็นต้น) เปิดประตูหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท
- ช. ทำความสะอาดห้องน้ำ รวมถึงสุขภัณฑ์ และพื้นผิวในห้องน้ำ โดยการราดผลิตภัณฑ์ฟอกขาวทิ้งไว้อย่างน้อย 15 นาที แล้วล้างทำความสะอาดพื้นอีกครั้งด้วยผงซักฟอก หรือน้ำยาล้างห้องน้ำตามปกติ
- ซ. เช็ดพื้นผิวทั้งหมดที่อาจปนเปื้อนด้วยผลิตภัณฑ์ฟอกขาวหรือ 70% แอลกอฮอล์ ตามความเหมาะสมของวัสดุ
- ณ. ซักทำความสะอาด ผ้าปูที่นอน/ผ้าห่ม/ผ้าปูเตียง/ผ้าขนหนู เป็นต้น ด้วยผงซักฟอกในน้ำที่อุณหภูมิ 70 °C เป็นเวลาอย่างน้อย 25 นาที

- ญ. ทิ้งอุปกรณ์ทำความสะอาดที่ทำจากผ้าและวัสดุดูดซับ เช่น ผ้าถูพื้น ผ้าเช็ด หลังจากทำความสะอาดและฆ่าเชื้อในแต่ละพื้นที่ โดยสวมถุงมือ และนำอุปกรณ์ทิ้งใส่ถุงขยะติดเชื้อ รัดปากถุงให้มิดชิด
- ฎ. ทำการฆ่าเชื้ออุปกรณ์ทำความสะอาดที่ต้องนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการแช่ในผลิตภัณฑ์ฟอกขาว
- ฏ. ทำความสะอาดถังพื้น โดยแช่ในผลิตภัณฑ์ฟอกขาวหรือล้างในน้ำร้อน
- ฐ. การทำความสะอาดพื้นผิว ให้ใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ **ไม่ควรพ่นด้วยสเปรย์**เนื่องจากจะเป็นการสร้างละอองทำให้**เสมหะ น้ำมูก น้ำลายที่ตกอยู่บนพื้นผิวฟุ้งกระจายขึ้นมาได้** ควรหลีกเลี่ยงการสร้างละอองในระหว่างการทำความสะอาด ควรใช้วิธีการเช็ดอย่างต่อเนื่องเมื่อทำความสะอาดพื้นหรือพื้นผิวในแนวนอนแทน
- ฑ. แยกขยะต่างหาก ขยะที่อาจปนเปื้อนเสมหะ น้ำมูก สารคัดหลั่งอื่นๆ เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู เป็นต้น รวมทั้งขยะจากการทำ PD (ยกเว้นน้ำยา PD) ให้ทิ้งในถุงพลาสติก เทน้ำยาผลิตภัณฑ์ฟอกขาว ความเข้มข้น 0.5% ลงในถุงเพื่อฆ่าเชื้อก่อนแล้วผูกปากถุงให้สนิทก่อนทิ้งรวมกับขยะทั่วไป หลังจากนั้นต้องล้างมือด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้ง

9. คำแนะนำการปฏิบัติทางเลือกการจัดการเวชภัณฑ์การทำ PD ทางเลือก (กรณีขาดแคลนแอลกอฮอล์ 70%)

9.1 การทำความสะอาดโต๊ะหรือตัวหนีบ

- ก. พิจารณาใช้น้ำยาทำความสะอาดทางเลือก (ตารางที่ 1) ทำความสะอาดโต๊ะหรือตัวหนีบ ได้แก่
- ก1) ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว เช่น ยี่ห้อ Haiter® หรือ Clorox® ผสมน้ำยาให้ได้ความเข้มข้นสุดท้าย 0.5%
  - ก2) ผงซักฟอก ผสมในน้ำร้อน 70°C
  - ก3) เดทตอลชนิดใช้กับผิวหนัง (4.8% chloroxylenol) ผสมน้ำยา 1 ส่วนในน้ำ 39 ส่วน
  - ก4) สบู่เหลว ชนิดบรรจุขวดและมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อ (liquid anti-septic soap) ไม่ควรซื้อสบู่เหลวมาเติมเมื่อหมด ถ้าจำเป็นต้องใช้ขวดเติมซ้ำให้ฆ่าเชื้อขวดด้วยการต้มอย่างน้อย 1 นาที
- ข. ใช้ผ้าหรือสำลีชุบน้ำยาทำความสะอาดดังกล่าว ทำความสะอาดพื้นผิว 2-3 รอบ
- ค. ใช้ผ้าแห้งที่สะอาด (ผ้าสาธู/ผ้าอ้อม) เช็ดให้แห้ง

9.2 การทำความสะอาดมือ รอบที่สาม (กรณีขาดแคลนแอลกอฮอล์ 70%)

- ก. พิจารณาใช้น้ำยาทำความสะอาดทางเลือกทำการล้างมือได้แก่
- ก1) สบู่เหลว ชนิดบรรจุขวดและมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อ (liquid anti-septic soap) ไม่ควรซื้อสบู่เหลวมาเติมเมื่อหมด ถ้าจำเป็นต้องใช้ขวดเติมซ้ำให้ฆ่าเชื้อขวดด้วยการต้มอย่างน้อย 1 นาที
  - ก2) เดทตอลชนิดใช้กับผิวหนัง (4.8% chloroxylenol) มีตรามงกุฎฟ้า ผสมน้ำยา 1 ส่วนในน้ำ 39 ส่วน
  - ก3) Isopropanol gel (60-80%)
- ข. ก่อนล้าง มือต้องแห้ง มิฉะนั้นความเข้มข้นของน้ำยาทำความสะอาดจะเจือจางด้วยน้ำบนฝ่ามือ
- ค. ถ้าฟอกด้วยสบู่เหลว ฟอกมือให้ครบ 6 ขั้นตอน **ตามที่ได้เรียนมา ห้ามลัดหรือข้ามขั้นตอน** เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 20 วินาที ล้างฟองสบู่ออกด้วยน้ำสะอาด เช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าสะอาดหรือทำให้แห้งโดยเครื่องเป่าลมร้อน ห้ามถูมือขณะทำให้แห้งเนื่องจากเชื้อที่รูขุมขนจะเคลื่อนตัวออกมาทางผิวหนัง
- ง. ถ้าใช้น้ำยาทำความสะอาดทางเลือก ให้หยดน้ำยาบนฝ่ามืออย่างน้อย 3 ซีซี ฟอกมือ 6 ขั้นตอนอย่างน้อย 20 วินาที รอจนกว่ามือจะแห้ง ไม่ต้องเช็ดมือซ้ำ

9.3 การทำความสะอาดผิวหนังบริเวณช่องทางออก (exit site)

- ก. พิจารณาใช้น้ำยาทำความสะอาดทางเลือกทำการล้างมือ ได้แก่
- ก1) สบู่เหลวชนิดบรรจุขวดและมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อ (liquid anti-septic soap) ไม่ควรซื้อสบู่เหลวมาเติมเมื่อหมด ถ้าจำเป็นต้องใช้ขวดเดิมซ้ำให้ฆ่าเชื้อขวดด้วยการต้มอย่างน้อย 1 นาที
  - ก2) เดททอลชนิดใช้กับผิวหนัง (4.8% chloroxylenol) ผสมน้ำยา 1 ส่วนในน้ำ 39 ส่วน
  - ก3) น้ำยา chlorhexidine หรือ น้ำยา 10% povidone iodine
  - ก4) น้ำเกลือไอโซโทนิก (0.9% NaCl)
  - ก5) หลีกเลี่ยงน้ำยาที่มีส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ฟอกขาวเนื่องจากจะระคายช่องทางออกได้
- ข. ทำความสะอาด exit site ใช้คิมพลอดเชื้อคิบสาลี ชุบน้ำยาทำความสะอาด เช็ดรอบ ๆ ขอบ exit site วนออกรัศมีกว้าง 2 นิ้ว เช็ด 2 ครั้ง รอให้น้ำยาแห้ง
- ค. ใช้น้ำเกลือไอโซโทนิก เช็ดชัตรอบโคนสายแล้ววนออกนอกในทิศทางเดียวกัน และเช็ดสาย Tenckhoff ตั้งแต่โคนจนถึง ประมาณ 3-4 นิ้วจากช่องทางออก จนหมดคราบน้ำยา สำลีก้อนสุดท้ายควรเป็นสำลีหมาด

เอกสารอ้างอิง

- 1) คณะกรรมการกำกับดูแลรักษาโควิด-19. แนวทางการดูแลรักษาและการใช้ยาต้านไวรัส กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข; [ปรับปรุง 30 มีนาคม 2563; เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://dmsic.moph.go.th/index/detail/8072>
- 2) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการทำความสะอาดฆ่าเชื้อในสถานที่ที่ไม่ใช่สถานพยาบาล โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ คำแนะนำการปฏิบัติการแยกตัวที่บ้าน (home isolation) สำหรับผู้ป่วยโควิด-19 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 2 เม.ย. 2563]. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/G41.pdf
- 3) Brown E, Arteaga JD, Chow J, Dong J, Liew A, Perl J. ISPD: strategies regarding COVID-19 in PD patients. ISPD Guideline Committee [Internet]; 2020 [cited 2020 March 30]. Available from https://ispd.org/wp-content/uploads/ISPD-PD-management-in-COVID-19_ENG.pdf
- 4) Information for Screening and Management of COVID-19 in Outpatient Dialysis Facility. American Society of Nephrology [Internet]. 2020 [cited 2020 March 11]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/index.html>
- 5) Ti LK, Ang LS, Foong TW, Ng BSW. What we do when a COVID-19 patient needs an operation: Operating room preparation and guidance. Canadian Journal of Anesthesia [Internet]. 2020 [cited 2020 March 11]; Available from: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s12630-020-01617-4.pdf>
- 6) Peng WHP, Ho PL, Hota SS. Outbreak of a new coronavirus: What anesthetists should know. British Journal of Anesthesia [Internet]. 2020. [cited 2020 March 11]; Available from: [https://bjanaesthesia.org/article/S0007-0912\(20\)30098-2/pdf](https://bjanaesthesia.org/article/S0007-0912(20)30098-2/pdf)
- 7) Center of disease control and prevention [Internet]. Environmental Cleaning and Disinfection Recommendations, Interim Recommendations for US Community Facilities with Suspected/Confirmed Coronavirus Disease 2019 (COVID-19); [cited 2020 march 30]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-cov/community/organizations/cleaning-disinfection.html>
- 8) เกลิงศักดิ์ ภาณุจนบุษย์. ตำราแนวปฏิบัติการล้างไตทางช่องท้องในพระสังฆราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2556.

ตารางที่ 1: ประเภทน้ำยาทำความสะอาดและวิธีใช้ สำหรับผู้ป่วย PD

ชื่อสารสำคัญ	ความเข้มข้น ขั้นต่ำในการ ฆ่าเชื้อ	ตัวอย่างผลิตภัณฑ์	ข้อควรระวัง	ความปลอดภัยต่อ ผิวหนังและช่องทาง ออกของสาย
เอธิลแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) หรือ ไอโซโพร พิลแอลกอฮอล์ (Isopropyl alcohol)	70%		ไม่แนะนำให้เจือจาง	ไม่ระคายเคืองผิวหนัง
ผลิตภัณฑ์ฟอกขาว หรือ คลอรีนน้ำ (Sodium hypochlorite)	0.1%	 ไฮเตอร์ เข้มข้น 6.0%	มีกลิ่นฉุน กัดกร่อนผิวแสบตาได้ เจือจางก่อนใช้ เช่น ▪ สูตรเจือจาง (0.05%) ผสมน้ำยา 1 ส่วนในน้ำ 99 ส่วน ▪ สูตรมาตรฐาน (0.5%) ผสมน้ำยา 1 ส่วน ในน้ำ 9 ส่วน	ปวดแสบปวดร้อน บริเวณผิวหนังที่ สัมผัส
ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (Hydrogen peroxide)	0.5%	 ส่วนใหญ่ เข้มข้น 3.0%	อาจนำมาเจือจางได้ (เช่น ผสมน้ำยาเข้มข้น 3.0% ใน อัตรา 1 ส่วน กับน้ำ 5 ส่วน) ใช้ทันทีหลังผสม ทิ้งไว้ 1 นาที่ ก่อนล้างออก ควรเก็บในภาชนะปิดสนิทไม่โดนแสง	ไม่ระคายเคืองผิวหนัง
เบนซาลโคนียม คลอไรด์ (Benzalkonium chloride หรือ A kyl dimethyl benzyl ammonium chloride)	0.05%	 เดทтол (Dettol) รุ่น Hygiene multi-use disinfectant ไม่มีมิงกุ ลีฟ้า (เข้มข้น 2.4%) ใช้ฆ่าเชื้อโรค ได้ แต่ไม่สามารถใช้กับผิวหนัง	เจือจางและตรวจสอบความเข้มข้น ก่อนใช้ (หากความเข้มข้นไม่เท่ากัน ห้ามผสมน้ำด้วยอัตราส่วน เดียวกัน)	ระคายเคืองผิวหนัง
คลอโรไซลิโนล (Chloroxylenol)	0.12%	 เดทтол (Dettol) รุ่น Antiseptic disinfectant มิงกุลีฟ้า (เข้มข้น 4.8%)	เจือจางก่อนใช้งาน ตามคำแนะนำ เช่น ▪ ใช้ทำความสะอาดพื้นผิว ให้เจือจางในอัตราส่วนน้ำยา 1 ส่วน ผสมน้ำ 39 ส่วน ▪ ใช้กับผิวหนัง ต้องเจือจางลงให้เหมาะสม เช่น ใช้ล้าง แผล ให้เจือจางน้ำยาในอัตราส่วน 1:20 หรือถ้าใช้เพื่อ อนามัยของร่างกาย ให้เจือจาง 1:40 ใช้ทันทีหลังผสม	อาจระคายเคืองผิวถ้า ผสมความเข้มข้นไม่ ถูกต้อง
โพวิโดนไอโอดีน (Povidone iodine)	1% ของไอโอดีน		ไม่แนะนำให้เจือจาง พื้นผิวดัดสีเข้ม ห้ามใช้กับโลหะ	ไม่ระคายเคืองผิวหนัง

หมายเหตุ: ดัดแปลงจากตัวอย่างผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อตามพื้นผิวที่ฤทธิ์ทำลายเชื้อโควิด-19 ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามคณะกรรมการ ในนามสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย

1) ศ.นพ.เถลิงศักดิ์ กาญจนบุษย์	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2) ผศ.นพ.พงศ์ศักดิ์ ด้านเดชา	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3) พญ.ปิยะธิดา จึงสมาน	โรงพยาบาลบ้านแพ้ว
4) นพ.มนต์ชัย ศิริบำรุงวงศ์	โรงพยาบาลเลิดสิน
5) พญ.ศรินยา บุญเกิด	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
6) นพ.สัจจะ ตติยานุพันธ์วงศ์	โรงพยาบาลชัยภูมิ
7) พญ.กัตติกา หาลือ	โรงพยาบาลพะเยา
8) พญ.ชญชญา บุญญไกร	โรงพยาบาลตากสิน
9) พญ.อุไรวรรณ ปริญาศิริ	โรงพยาบาลสงขลา
10) น.อ.หญิง พญ.ดวงกมล วงษ์สุวรรณ	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
11) นพ.ธนาวุธ ลิ้มเล็ก	โรงพยาบาลกระบี่
12) นพ.ธานี เอี่ยมศรีตระกูล	วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
13) พญ.ธิติยา พั้ววิไล	โรงพยาบาลราชวิถี
14) นพ.โสฬส จาตุรพิศานุกุล	คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

รายนามคณะกรรมการ ในนามสมาคมพยาบาลโรคไต

1) นางสุชาดา บุญแก้ว	โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
2) นางตรุณี จันทร์เลิศฤทธิ์	สมาคมพยาบาลโรคไต
3) นางสาวนิภา อัยยสานนท์	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
4) พ.ต.อ.หญิง นพมาศ ขำสมบัติ	โรงพยาบาลตำรวจ
5) นางสุนทรี เพิ่มพูลสวัสดิ์	โรงพยาบาลสมุทรปราการ
6) นางสุภร บุษปวนิช	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
7) นายปกานต์ ปธานราษฎร์	สมาคมพยาบาลโรคไต
8) นางสาวปิยาภรณ์ โทวันนัง	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

รายนามคณะกรรมการกิตติมศักดิ์

1) ศ.นพ.ดร.เกรียงศักดิ์ วารีแสงทิพย์	สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย
2) นพ.วิศิษฐ์ ประสิทธิ์ศิริกุล	สถาบันบำราศนราดูร
3) นพ.ปานเทพ คณานุรักษ์	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
4) พญ.วรางคณา พิชัยวงศ์	กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
5) ภญ.กนิษฐา เตรียมอมรวิฑู	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

